

PRIZOR IZ PREDSTAVE VIVA VERDI

Foto Via Negativa

Via Negativa z Viva Verdi izzvala škandal v Terniju

Redkokdaj se zgodi, da neko slovensko gostovanje v tujini doživi takšen odmev, kot ga je pred kratkim avantgardna gledališka skupina Via Negativa z gostovanjem na mednarodnem gledališkem festivalu *Es.Terni* v mestecu Terni. S predstavo *Viva Verdi* v Teatro Verdi je izzvala nesluten škandal, ki je prerasel v lokalne politične polemike med desnosredinsko politiko in županom, nerešena vprašanja (z vrhuncem v napovedanem pismu italijanskemu kulturnemu ministru Bondiju) in predvsem zavračanja takega vedenja na odru, kot so ga pokazali Slovenci.

Po uprizoritvi se je del občinstva začel razburjeno spraševati, kdo plačuje festival v proračunski vrednosti 250.000 evrov, da prikazuje uriniranje in bruhanje na odru, kot so ga prikazali v svoji predstavi Slovenci. Kdo je kriv za revolt pevskega zbora *Coro a cappella di Terni*, da je po začetnem sodelovanju na vajah za nastop v tej predstavi svoj delež odpovedal? Lokalni oblastniki zavračajo financiranje takih predstav, češ da naj jih plačajo organizatorji iz lastnega žepa, ne iz proračuna.

Predstava *Viva Verdi* v člankih sicer ni deležna niti strokovne analize niti kritike, tako da bralci pravzaprav ne vedo, kaj ponuja kot celota, kaj je njena vsebina, kdo so nastopajoči, kdo režiser, skratka – slovenskih imen v člankih sploh ni navedenih. Bralci izvedo samo to, da je šlo za slovenski nastop; vsa besedila govore le o slovenskem gledališču, uriniranju in bruhanju. Pravzaprav slovenski gostje niti niso napadeni, razen da se kaj takega ne spodobi in da bodo imeli po predstavi še dodatne stroške zaradi dezinfekcije odra pred novimi gledališkimi predstavami v sezoni, ki se pravkar začena. Lokalni prepri pri vsem tem sploh niso pomembni. Lahko rečemo le, da je odbornica za kulturo v Terniju Sonia Berrettini branila slovenski performans, češ da uriniranje v *Viva Verdi* ni nič posebnega. Gledališče ima poleg drugega tudi terapevtsko funkcijo. Škandal? Daleč od tega! Uriniranje na odru je bilo metafora. Očitno je obscenost gledalce zelo motila, a so

vseeno ploskali. Sonia Berrettini je v svoji izjavi za časopis omenila, da je nekaj podobnega, kot je bilo slovensko uriniranje na odru, Carmelo Bene počel na festivalu v Spoletu že pred več leti. Bralci izvedo, da je 'veliki junak' pravzaprav uriniral v profilu. »Ti igralci niso imeli niti poguma, da bi se obrnili proti občinstvu!« piše v *Il Messaggero*. Linda Di Pietro v *Corriere dell' Umbria* pa opozarja, da so se vsi: novinarji, politiki in gledalci ujeli v past. Med političnimi strankami je bila očitno najbolj prizadeta Forza Italia. Pokrajina je protestirala, ker je za festival prispevala 36.888 evrov, pismo so poslali ministru za kulturo Bondiju, da bi vzpostavil nadzor nad javnimi sredstvi, ki pa jih je za festival določila že Prodijeva vlada.

Pregled drugih mednarodnih kritik z gostovanj ansambla Via Negativa z *Viva Verdi* kaže popolnoma drugačno podobo njihove predstave, ki pa je očitno konservativni Italijani niso razumeli. Tako je *Večernji list* o predstavi na Eurokazu med drugim zapisal: »*Viva Verdi* je bil eden izmed najizrazitejših dosežkov na jubilejnem Eurokazu. Ne zaradi tega, ker so golota, uriniranje ali bruhanje na odru nacionalnega teatra (HNK) znova izzvali zgražanje dela javnosti, ampak ker je Via Negativa uspela združiti nezdružljivo: subtilno analizo deviacije človeškega značaja skozi motiv lenosti kot enega izmed smrtnih grehov; Verdija in opero v njeni hermetičnosti in fizično-ideološko brezkompromisnost performansa. Vse to z inteligentno, samoironično kritiko svojega in našega »mesta v svetu« z avtentičnimi prizori profesionalnega Zbora HNK.«

Kot nam je povedala Špela Trošt, predstavnica Vie Negative, so predstavo *Viva Verdi* povabili v Italijo potem, ko si jo je predstavnik festivala ogledal v Ljubljani. Po reakcijah pa so predvsem presenečeni, pa tudi razočarani, da je italijansko občinstvo tako konservativno in da predstave ni razumelo. Režiser in umetniški vodja Vie Negative, v kateri sicer nastopajo mednarodni umetniki, Bojan Jablanovec v italijanskih člankih niti ni omenjen.

MARIJAN ZLOBEC